

زنگ خطر خام فروشی در جهان

[ad_1]

در این گزارش که براساس داده‌های ثبت شده تا سال ۲۰۱۵ نوشته شده است، مفهوم «وابستگی کالایی» به نسبت ارزش صادرات کالاهای اولیه و خام، به ارزش کل کالاهای صادراتی اطلاق شده است. در این راستا کشورهای که نسبت وابستگی کالایی بیش از ۶۰ درصد دارند در گروه «کشورهای در حال توسعه وابسته به کالا (CDDCs)» قرار می‌گیرند. همچنین اگر کشورهای نسبت بالای ۸۰ درصد داشته باشند در زمره کشورهای با وابستگی شدید کالایی قرار می‌گیرند.

براساس این گزارش، ایران توانست درجه وابستگی کالایی خود را از ۸۵ درصد در سال ۲۰۱۰-۲۰۰۹ به ۷۲ درصد در سال ۲۰۱۵-۲۰۱۴ کاهش دهد. در واقع در این سالها صادرات مواد خام و اولیه (خام فروشی) در اقتصاد ایران کاهش یافته است. به گزارش این نهاد، درآمد صادرات کالای کشورهای در حال توسعه با افزایش ۲۵ درصدی از ۰.۴ / ۲ هزار میلیارد دلار در سال ۲۰۱۰-۲۰۰۹ به ۵۵ / ۲ هزار میلیارد دلار در سال ۲۰۱۵-۲۰۱۴ رسید. به گزارش دنیای اقتصاد، در میان ۱۳۵ کشور مورد بررسی در این گزارش، در سالهای ۲۰۱۵-۲۰۱۴ حدود ۹۱ کشور به‌عنوان کشورهای وابسته به کالا شناسایی شدند (۶۸ درصد از کشورها)، کشورهای که در سالهای ۲۰۱۰-۲۰۰۹ تعداد آنها ۸۲ مورد بود. مناطق آفریقا با ۴۶ کشور، آسیا و اقیانوسیه با ۲۸ کشور و آمریکای لاتین و کشورهای حوزه دریای کارائیب با ۱۷ کشور بیشترین سهم را در گروه «کشورهای در حال توسعه وابسته به کالا» داشته‌اند. یکی دیگر از موضوعات مورد بررسی در گزارش جدید «آنکتاد»، رابطه «شاخص توسعه انسانی (HDI)» کشورها با میزان وابستگی کالایی آنها است. بر این اساس، حدود دو سوم از «کشورهای در حال توسعه وابسته به کالا» در سال ۲۰۱۴ «شاخص سرمایه انسانی» پایین یا متوسط داشته‌اند.

درجه وابستگی کالایی ایران

«آنکتاد» در بخشی از گزارش جدید خود، پروفایل وضعیت وابستگی کالایی ۱۳۵ کشور را به‌طور جداگانه ارائه کرده است، که یکی از این کشورها ایران است. بر این اساس، در سالهای ۲۰۱۰-۲۰۰۹ ارزش کل صادرات مواد خام و اولیه ایران در حدود ۳ / ۷۶ میلیارد دلار بود. این میزان اما در سالهای ۲۰۱۵-۲۰۱۴ با کاهشی چشمگیر به مقدار ۳ /

۵۴ میلیارد دلار رسید. در این رابطه درجه وابستگی کالایی ایران که به صورت نسبت ارزش صادرات مواد خام و اولیه به ارزش صادرات کل کالاها تعریف می‌شود، از ۸۵ درصد در سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۰ به ۷۲ درصد در سال‌های ۲۰۱۴-۲۰۱۵ کاهش یافت. در واقع درجه وابستگی کالایی ایران بین سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۵ کاهش یافته است، به آن معنی که اقتصاد ایران به جای صادرات کالاهای خام و اولیه، گام‌های مثبتی در راستای افزایش صادرات کالاهای نهایی برداشته است. به گزارش «آنکتاد»، سهم کل صادرات مواد خام و اولیه ایران از تولید ناخالص داخلی کشور با کاهشی ۵ درصدی، از ۱۷ / ۶ درصد در سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۰ به ۱۲ / ۶ درصد در سال‌های ۲۰۱۴-۲۰۱۵ رسید. در این میان مواد نفتی و محصولات پتروشیمی، سه کالایی که بیشترین سهم را در صادرات مواد خام و اولیه کشور داشته‌اند تشکیل می‌دهند (۸۴ درصد از کل صادرات کالاهای خام و اولیه). کشورهای چین، آفریقای جنوبی، ژاپن، جمهوری کره و ترکیه، ۵ مقصد اصلی صادرات مواد خام و اولیه کشور در سال‌های ۲۰۱۴-۲۰۱۵ بوده‌اند.

برخی از آمار و ارقام ارائه شده در گزارش «آنکتاد» مربوط به بخش‌های وارداتی است. بر این اساس، ارزش کل واردات کالاهای خام و اولیه ایران از ۱۲ / ۷ میلیارد دلار در سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۰ به ۱۱ / ۲ میلیارد دلار در سال‌های ۲۰۱۴-۲۰۱۵ کاهش یافت. البته بین این سال‌ها سهم ارزش واردات مواد خام و اولیه به ارزش واردات کل کالاها بدون تغییر در سطح ۲۲ درصد باقی ماند. همچنین ۵ کشوری (یا منطقه‌ای) که بیشتر واردات کالاهای خام و اولیه از آنها صورت گرفت، عبارتند از: امارات، اتحادیه اروپا، برزیل، آسیای جنوبی و سوئیس. به گزارش این نهاد کشور ایران جزو کشورهای واردکننده خالص مواد غذایی است. همچنین براساس گزارش ۲۰۱۴ «شاخص سرمایه انسانی» ایران در میان ۱۸۸ کشور در جایگاه ۶۹ رتبه‌بندی این شاخص قرار گرفت.

زنگ خطر کشورهای در حال توسعه در «درجه وابستگی کالایی»

براساس گزارش جدید «آنکتاد»، درآمد صادرات کالا کشورهای در حال توسعه با افزایش ۲۵ درصدی از ۲ / ۰۴ هزار میلیارد دلار در سال‌های ۲۰۰۹ - ۲۰۱۰، به ۲ / ۵۵ هزار میلیارد دلار در سال‌های ۲۰۱۴ - ۲۰۱۵ رسید. در میان ۱۳۵ کشور مورد بررسی این گزارش، در سال‌های ۲۰۱۵-۲۰۱۴ حدود ۹۱ کشور به‌عنوان کشورهای وابسته به کالا شناسایی شدند (۶۸ درصد از کشورها)، کشورهایی که در سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۰ تعداد آنها ۸۲ مورد بود. یافته‌های گزارش جدید «آنکتاد» نشان می‌دهد که در سال‌های ۲۰۱۴-۲۰۱۵ بخش عمده «کشورهای در حال توسعه وابسته به

کالا» صادرکننده کالاهای کشاورزی بوده‌اند (حدود ۴۱ درصد از کشورهای شامل این گروه). همچنین ۳۰ درصد از کشورهای این گروه صادرکننده سوخت و ۲۳ درصد صادرکننده مواد معدنی و فلزات بوده‌اند. در این میان این کشورها تنها تعداد اندکی (۶ درصد) تنوع کالایی در صادرات خود داشته‌اند.

به گزارش «آنکتاد» در سال‌های ۲۰۱۴ - ۲۰۱۵ حدود ۷۳ کشور از ۹۱ «کشور در حال توسعه وابسته به کالا»، ۶۰ درصد از ارزش کل صادرات کالای خام آنها را حداکثر ۳ کالا تشکیل داده است. چین تراکم (و محدودیتی) در نوع کالاهای صادراتی عمدتاً مربوط به مناطق آسیا و آفریقا بوده است. همچنین در سال‌های ۲۰۱۴-۲۰۱۵ حدود ۳۰ درصد از کل صادرات کالاهای خام و اولیه «کشورهای در حال توسعه وابسته به کالا» به بازارهای اتحادیه اروپا و چین بوده است. به گزارش «آنکتاد»، حدود دوسوم از «کشورهای در حال توسعه وابسته به کالا» بین سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۵ واردکننده خالص مواد غذایی بوده‌اند. ارزش کل واردات خالص مواد غذایی این کشورها با افزایشی ۴۹ درصدی از ۸ / ۶۷ میلیارد دلار در سال‌های ۲۰۰۹-۲۰۱۰، به حدود ۹۵ میلیارد دلار در سال‌های ۲۰۱۴-۲۰۱۵ رسید.

ad_2]]

Source link